MS BW
IVANOW
0110

C.

0016 1257

110

Majmūʿa.
(Sufic)

c.

115

بسم الله الرحمن الرحيم

يقول راجي عفو رب سامع محمد ابن الجزري الشافعي الحمد لله وصلى الله على نبيه ومصطفاه
محمد وآله وصحبه ومقرئ القرآن مع محبه وبعد إن هذه مقدمه فيما على قارئه أن يعلمه
إذ واجب عليهم محتم قبل الشروع أولا أن يعلموا مخارج الحروف والصفات ليلفظوا بأفصح اللغات
محرري التجويد والمواقف وما الذي رسم في المصاحف من كل مقطوع وموصول بها وتاء أنثى لم تكن تكتب بها
مخارج الحروف سبعة عشر على الذي يختاره من اختبر فألف الجوف وأختاها وهي حروف مد للهواء تنتهي
ثم لأقصى الحلق همز هاء ثم لوسطه فعين حاء أدناه غين خاؤها والقاف أقصى اللسان فوق ثم الكاف
أسفل والوسط فجيم الشين يا والضاد من حافته إذ وليا لاضراس من أيسر أو يمناها واللام أدناها لمنتهاها
والنون من طرفه تحت اجعلوا والرا يدانيه لظهر أدخلوا والطاء والدال وتا منه ومن عليا الثنايا والصفير مستكن
منه ومن فوق الثنايا السفلى والظاء والذال وثا للعليا من طرفيهما ومن بطن الشفه فالفا مع اطراف الثنايا المشرفه
للشفتين الواو باء ميم وغنة مخرجها الخيشوم صفاتها جهر ورخو مستفل منفتح مصمتة والضد قل
مهموسها فحثه شخص سكت شديدها لفظ أجد قط بكت وبين رخو والشديد لن عمر وسبع علو خص ضغط قظ حصر
وصاد ضاد طاء ظاء مطبقة وفر من لب الحروف المذلقة صفيرها صاد وزاي سين قلقلة قطب جد واللين
واو وياء سكنا وانفتحا قبلهما والانحراف صححا في اللام والرا وبتكرير جعل وللتفشي الشين ضادا استطل

C.

والاخذ بالتجويد حتم لازم   من لم يجود القرآن آثم   لأنه به الإله أنزلا   وهكذا منه إلينا وصلا

وهو أيضا حلية التلاوة   وزينة الأداء والقراءة   وهو إعطاء الحروف حقها   من صفة لها ومستحقها

ورد كل واحد لأصله   واللفظ في نظيره كمثله   مكملا من غير ما تكلف   باللطف في النطق بلا تعسف

وليس بينه وبين تركه   إلا رياضة امرئ بفكه   فرققن مستفلا من أحرف   وحاذرن تفخيم لفظ الألف

وهمز الحمد أعوذ إهدنا   الله ثم لام لله لنا   وليتلطف وعلى الله ولا الض   والميم من مخمصة ومن مرض

وباء برق باطل بهم بذي   فاحرص على الشدة والجهر الذي   فيها وفي الجيم كحب الصبر   وربوة اجتثت وحج الفجر

وبينن مقلقلا إن سكنا   وإن يكن في الوقف كان أبينا   وحاء حصحص أحطت الحق   وسين مستقيم يسطو يسقو

ورقق الراء إذا ما كسرت   كذاك بعد الكسر حيث سكنت   إن لم تكن من قبل حرف استعلا   أو كانت الكسرة ليست أصلا

والخلف في فرق لكسر يوجد   وأخف تكريرا إذا تشدد   وفخم اللام من اسم الله   عن فتح او ضم كعبد الله

وحرف الاستعلاء فخم واخصصا   الاطباق أقوى نحو قال والعصا   وبين الإطباق من أحطت مع   بسطت والخلف بنخلقكم وقع

واحرص على السكون في جعلنا   أنعمت والمغضوب مع ضللنا   وخلص انفتاح محذورا عسى   خوف اشتباهه بمحظورا عصى

وراع شدة بكاف وبتا   كشرككم وتتوفى فتنتا   وأولى مثل وجنس إن سكن   أدغم كقل رب وبل لا وأبن

في يوم مع قالوا وهم وقل نعم   سبحه لا تزغ قلوب فالتقم   والضاد باستطالة ومخرج   ميز من الظاء وكلها تجي

في الظعن ظل الظهر عظم الحفظ   أيقظ وأنظر عظم ظهر اللفظ   ظاهر لظى شواظ كظم ظلما   أغلظ ظلام ظفر انتظر ظما

أظفر ظنا كيف جا وعظ سوى   عضين ظل النحل زخرف سوا   وظلت ظلتم وبروم ظلوا   كالحجر ظلت شعرا نظل

يظللن محظورا مع المحتظر   وكنت فظا وجميع النظر   إلا بويل هل وأولى ناضرة   والغيظ لا الرعد وهود قاصرة

والحظ لا الحض على الطعام   وفي ظنين الخلاف سامي   وإن تلاقيا البيان لازم   أنقض ظهرك يعض الظالم

والمنطق بسم وبطشتم مع اتيم ... ثم أدا ... وأولى وأظهر الغنة من نون ومن ميم إذا ما شددا
الميم ان تسكن بغنة لدى باء على المختار من اهل الادا واظهرنها عند باقي الاحرف واحذر لدى واو وفا ان تختفي
وحكم تنوين ونون يلفى اظهار ادغام وقلب اخفا فعند حرف الحلق اظهر وادغم في اللام والرا لا بغنة لزم
وادغمن بغنة في يومن الا بكلمة كدنيا عنونوا والقلب عند البا بغنة كذا لاخفا لدى باقي الحروف اخذا
والمد لازم وواجب اتى وجائز وهو وقصر ثبتا فلازم ان جاء بعد حرف مد ساكن حالين وبالطول يمد
وواجب ان جاء قبل همزة متصلا ان جمع بكلمة وجائز اذا اتى منفصلا او عرض السكون وقفا مسجلا
وبعد تجويدك للحروف لا بد من معرفة الوقوف والابتداء وهي تقسم اذن ثلاثة تام وكاف وحسن
وهي لما تم فان لم يوجد تعلق او كان معنى فابتدي فالتام فالكافي ولفظا فامنعن الا رؤوس الاي جوز فالحسن
وغير ما تم قبيح وله يوقف مضطرا ويبدا قبله وليس في القران من وقف وجب ولا حرام غير ما له سبب
واعرف لمقطوع وموصول وتا في مصحف الامام فيما قد اتى فاقطع بعشر كلمات ان لا مع ملجا ولا اله الا
وتعبدوا يس ثاني هود لا يشركن تشرك يدخلن تعلوا على ان لا يقولوا لا اقول ان ما بالرعد والمفتوح صل وعن ما
نهوا اقطعوا من ما بروم والنسا خلف المنافقين ام من اسسا فصلت النسا وذبح حيث ما وان لم المفتوح كسر ان ما
للانعام والمفتوح يدعون معا وخلف الانفال ونحل وقعا وكل ما سالتموه واختلف ردوا كذا قل بئسما والوصل صف
خلفتموني واشتروا في ما اقطعا اوحي افضتم اشتهت يبلو معا ثاني فعلن وقعت روم كلا تنزيل شعرا وغيرها صلا
فاينما كالنحل صل ومختلف في الظلة الاحزاب والنسا وصف وصل فالم هود الن نجعلا نجمع كيلا تحزنوا تاسوا على
حج عليك حرج وقطعهم عن من يشاء من تولى يوم هم ومال هذا والذين هؤلا تحين في الامام صل ووهلا
كالوهم او وزنوهم صل كذا من ال وها ويا لا تفصل ورحمت الزخرف بالتا زبره الاعراف روم هود كاف البقره
[illegible]

نعمتها ثلث نحل ابرهم معا اخيرات عقود الثان هم لقمان ثم فاطر كالطور عمران لعنت بها والنور

وامرأت يوسف عمران القصص تحريم معصيت بقد سمع يخص شجرت الدخان سنت فاطر كلا والانفال وحرف غافر

قرت عين جنت في وقعت فطرت بقيت وابنت وكلمت اوسط الاعراف وكل ما اختلف جمعا وفردا

وابدأ بهمز الوصل من فعل بضم ان كان ثالث من الفعل يضم واكسره حال الكسر والفتح وفي الاسماء

ابن مع ابنة امرئ واثنين وامرأة واسم مع اثنتين وحاذر الوقف بكل الحركة الا

الا بفتح او بنصب واشم اشارة بالضم في رفع وضم وقد تقضى نظمي المقدمه مني لقارئ

والحمد لله لها ختام ثم الصلوة بعد والسلام على النبي احمد وآله وصحبه ومن تبع منواله

ابياتها قاف وزاي في العدد من يحسن التجويد يظفر بالرشد

تمام اللهم نسالك الخير والبركة والتوفيق

سلسله هفت گروه

حضرت مرتضی علی کرم الله وجهه   اول حضرت خواجه حسن بصری

دوم حضرت خواجه اویس قرنی   سیم حضرت امام حسن رضی الله عنه

چهارم حضرت امام حسین رضی الله عنه   پنجم حضرت کمال الدین سمرآباد

ششم قاضی ابوالمقدم   هفتم حضرت عبید الله عالم دار الحرب صلی الله علیه وسلم

از کتاب واقف سر یقین حضرت مخدوم میان خواجه معـ

خرقه سجاده راه صفا یافت سر قدلیل معراج از خدا مصطفی

مرتضی کرده عطا بر حسن بصری رسید از مرتضی از حسن بعد خرقه

ظهور ابو تمیم عجمی ذکر زید ابو نور از حبیب عجمی آمد رسول کرخی او سقطی

جنید و کازرون شهر در وطوسی و فردوسیان هم حسینی و ذکر طیفور زبان رسید احمد حق

عبید الله ابو احمد سر لاهوت زبده و عیار ز ولادم حسینی هو بیر رحمت

هر که بگیرد دلیل اندرین معنی نماید قال قیل

بسم الله الرحمن الرحیم

دلق را چون در بیت بپوشید خود دیدیم از مقام لی مع الله کیمیت کیدن گشتم

تاج بر سر نهادم از نماز و ام دنیا دعوی را بباد شمس رسالت بر سر گرفتم یافتم فهم مراد

از صفات ذات دوری بستیم چون که گشتم عینی الف را بحر و قنی کردم ساختم دین و دنیا

را چون نه ختم رشته را چون در کلاه انداختم جان خود در راه دادم یا ختم پوست را

چون بر کمر بستم تسمه کرده صاف ان زبان را چون سپیدم آدم و بنای ابا

سجت لنگم کرمانیدیم جانیاز زرکت داده غیر ازکسی سیاد

اول کلمه شریعت اینست لا اله الا الله محمد الرسول الله دوم کلمه طریقت اینست لا اله الا الله عظمته محمد الرسول الله منور الله خلیفه سوم کلمه حقیقت اینست لا اله الا الله منزهة انه محمد الرسول الله صفه چهارم کلمه معرفت اینست لا اله الا الله حقا حقا محمد الرسول الله صدقا صدقا صدقا صدقا قابلة

11

شجره قادریه

الٰهی بحرمت شفیع المذنبین سید المرسلین حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم الٰهی بحرمت حضرت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه الٰهی بحرمت حضرت امام حسین شهید دشت کربلا رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت امام زین العابدین رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت امام محمد باقر رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت امام جعفر صادق رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت امام موسی الکاظم رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت امام علی بن موسی الرضا رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه معروف کرخی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه سری سقطی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه جنید بغدادی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه ابوبکر شبلی رضی الله تعالی عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه عبد الواحد تمیمی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه ابو الفرح یوسف طرطوسی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه ابو الحسن علی قریشی رضی الله عنه الٰهی بحرمت سلطان ابو سعید مبارک بن علی المخزومی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت غوث الثقلین قطب ربانی محی الدین ابو محمد شیخ عبد القادر الجیلانی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شیخ سعد الدین ابو الفتوح بغدادی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه جمال الدین [illegible] رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه احمد [illegible] صالح بن بکر رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شیخ نور الدین علی بن عبد الله الطوسی رضی الله عنه الٰهی بحرمت سید جلال الدین مخدوم جهانیان رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت سید برهان الدین قطب العالم رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه عالم الخطیب الٰهی بحرمت حضرت شاه نجم الدین رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه برهان الدین رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه عبد الکریم رضی الله عنه الٰهی بحرمت شاه شمس الدین ابی [illegible] صدیقی رضی الله عنه الٰهی بحرمت شاه جان الله بعطاء الله عرف شیخ جا الجی قادری رضی الله عنه الٰهی بحرمت خادم الفقراء منظور شیخ مصطفی المعروف جوب ابن الشیخ احمد الجعفری الکیلانی رضی الله تعالی عنه

ابن شیخ ابراهیم ابن شیخ حسن بیسی رضی الله تعالی عنه

شجرهٔ سهروردیه

بسم الله الرحمن الرحیم الٰهی بحرمت سید المرسلین شاه محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم الٰهی بحرمت حضرت علی کرم الله وجهه ابن ابی طالب رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه حسن بصری رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه حبیب عجمی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت داود طائی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه معروف کرخی الٰهی بحرمت حضرت خواجه سری سقطی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه جنید بغدادی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت عبد الله بن خفیف رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه ابو العباس نهاوندی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه ممشاد الدینوری رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت خواجه احمد الاسود الدینوری الٰهی بحرمت حضرت خواجه محمد عمویه بن عبد الله رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت قاضی وجیه الدین ابی حفص عمر بن عبد الله الٰهی بحرمت حضرت خواجه ضیاء الدین عبد القاهر ابی النجیب السهروردی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شیخ الشیوخ شهاب الدین عمر السهروردی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شیخ جلال الدین الجلیل السهروردی رضی الله عنه الٰهی بحرمت شیخ العارف شرف الدین محمود شاه بن حسین السهروردی رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت سید جلال الدین جهانیان رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت سید برهان الدین قطب العالم رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه عالم الخطیب رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه [illegible] رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه عبد الکریم رضی الله عنه الٰهی بحرمت حضرت شاه [illegible] صدیقی [illegible] رضی الله عنه

الہی بحرمت حضرت شاہ جان اللہ اعظم الدعوت شیخ جان محمد بن پیر الجی صدیقی رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ ثانی مظفر
الجعفری الکیلانی رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت ابراہیم بن شیخ حسن قرشی رضی اللہ تعالی عنہم

شجرہ چشتیہ بسم اللہ الرحمن الرحیم و بہ نستعین الہی بحرمت حضرت رسالت پناہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ
الہی بحرمت حضرت شاہ مردان علی کرم اللہ وجہہ ابن ابی طالب رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ حسن بصری رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ
عبد الواحد بن زید رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت فضیل بن عیاض رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت سلطان ابراہیم ادہم بلخی رضی اللہ تعالی
الہی بحرمت حضرت خواجہ حذیفہ مرعشی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ ہبیرہ بصری رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ
ممشاد علو دینوری رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ ابو اسحاق شامی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ احمد ابدال چشتی رضی اللہ تعالی
عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ ناصر الدین ابو محمد چشتی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ ابو یوسف چشتی رضی اللہ تعالی
الہی بحرمت حضرت خواجہ قطب الدین مودود چشتی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ حاجی شریف زندنی رضی اللہ
تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ عثمان ہارونی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ معین الدین حسن سنجری رضی
اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ قطب الدین بختیار کاکی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت خواجہ فرید الدین
گنج شکر رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت سلطان المشائخ نظام الدین محمد اولیا رضی اللہ تعالی عنہ الہی
خواجہ ناصر الدین محمود چراغ دہلی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت سید صدر الدین محمد گیسو دراز رضی اللہ تعالی
الہی بحرمت حضرت شاہ علی [illegible] رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت شاہ شہباز رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت حضرت شاہ
عبد الکریم رضی اللہ تعالی الہی بحرمت حضرت شاہ پیر الجی الصدیقی رضی اللہ تعالی عنہ الہی بحرمت شاہ جان اللہ رضی اللہ تعالی عنہ
الہی بحرمت حضرت الشیخ الثانی مظفر الجعفری الکیلانی رضی اللہ تعالی الہی بحرمت حضرت شیخ ابراہیم بن شیخ حسن قرشی

شجرہ طیفوریہ بسم اللہ الرحمن الرحیم الہی بحرمت حضرت رسالت پناہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم الہی بحرمت
امیر المؤمنین ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ ابو علی احمد مصطفی [illegible] الہی بحرمت حضرت شیخ ایمن
شامی رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ طیفور بسطامی رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ بدیع الدین شاہ مدار [illegible]
الہی بحرمت حضرت شیخ حسام الدین رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ [illegible] رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت ابو الفتح [illegible]
شیخ اسحاق رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ الہداد رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ جان محمد [illegible] رضی اللہ عنہ الہی بحرمت
شیخ [illegible] رضی اللہ عنہ الہی بحرمت شیخ محمد فضل اللہ رضی اللہ عنہ الہی بحرمت حضرت شیخ پیر الجی الصدیقی رضی اللہ

شجره ... شیخ محمد بن میر الحاج حوریقی رحمة الله علیه الی محمد خادم الفقرا حضرت سید مصطفی الجعفری الکیلانی رضی الله عنه

هو الله هو حق هو ... هو الله هو ... هو الله

سهروردیه و قادریه و قلندریه طریق ذکر قلندریه در بیان حلقه شهود نگاه دارد یا حسن بیان و دو زانو و یا
... بر ناف و فاطمه بر کتف راست و یا علی بر کتف چپ یا محمد گویان در جو ضرب کند باز از سر گیرد از خواطر
... ارواح مقدسه ایشان حاضر آیند و امداد کنند و طالب را بمطلوب رسانند و این ذکر را پنج هم میگویند ه
... که چهار پیر و چهارده خانواده اینست اول پیر حضرت علی کرم الله وجهه دوم پیر خواجه حسن بصری رحمة الله سیوم پیر خواجه
... چهارم پیر خواجه عبد الواحد زید رحمة الله از خواجه حبیب عجمی نه خانواده منشعبه اند اول حبیبیان دوم طیفوریان
... کرخیان چهارم سقطیان پنجم جنیدیان ششم کازرونیان هفتم طوسیان هشتم فردوسیان نهم سهروردیان
از خواجه عبد الواحد زید پنج خانواده اند اول زیدیان دوم عیاضیان سیوم ادهمیان چهارم هبیریان
... طالب را باید که سه لک مرتبه استغفار بخواند یا دا از ورد ... بعده سه لک مرتبه یا جبار گوید
... یا ... ذکر ... شود نماز کشف روح چون خواهد روح حضرت خضر علیه السلام حاضر کند یا وضو اول
... بگوید یا رب ... بعده بیست و یک بار یا روح ... بزند ربط دا ... بعده ...
... سوی آسمان بیست و یک بار یا روح ... ماشاء الله بعده آن روح را که میخواهد حاضر ... آن روح ...
... مطلوب ... تمام کند البته روح برسد ... اگر عامل در صحرا رفته یا از کوه یا از دریا ... عمل کند ...
... دو رکعت نماز ... در هر رکعت بعد فاتحه ... پنج بار سوره اخلاص بخواند بعده از سلام از صاحب عمل
... روح ... اما یار ... صاحب عمل کند ... نقل از سلطان بایزید بسطامی رحمة الله علیه که چهار چیز ...
... یا ... طعام ... طاعت ... چهارم ... حضرت شیخ شبلی ...
... طعام حلال ... و طاعت بی ریا ... تلاوت قرآن ... و ... وقت حلال ...

... احمد بن شیخ محمد بن شیخ علی بن شیخ ... بن شیخ محمد بن شیخ عبد الله بن شیخ محمد بن شیخ علی بن حضرت شیخ
... بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی بن غالب

C.

بن مالک ابن نضر قریشی بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان بن اُدد بن مقوم

بن ناحور بن تیرح بن یعرب بن یشجب بن نابت علیه السلام بن حضرت ابراهیم خلیل الله

بن تارح فهو آذر بن ناحور بن ساروغ بن ارغو بن فالغ و هو فالغ علیه السلام بن عابر و هو هود

بن شالخ و هو هود علیه السلام بن ارفخشد علیه السلام بن سام علیه السلام بن نوح علیه السلام بن لامک

بن متوشلخ بن اخنوخ و هو ادریس علیه السلام و هو اول من خط بالقلم بن یارد

بن یارد بن مهلائیل علیه السلام بن قینان علیه السلام بن انوش علیه السلام بن شیث علیه السلام بن

آدم صفی الله علیه السلام و آدم من التراب و التراب من الارض و الارض من الزبد و الزبد من

الموج و الموج من الماء و الماء من الدرة و الدرة من القدرة و القدرة من الارادة و الارادة من علم الله تعالی

بسم الله الرحمن الرحیم اول شیخ او را بفرماید که در غسل طریقت بکن نیت غسل طریقت بیاموزد تا بداند

قال رسول الله صلی الله علیه و سلم انما الاعمال بالنیات پس باید که هر کاری بی نیت نکند نیت غسل بدین طریق بکند

نویت ان اغتسل غسلا لطهور النفس من ارباب الطریقة و خروج من الاعمال الدنیاویة و قرار الدنیا و التوبة الی الله

پس شیخ او را اگر دد اما بعد دو رکعت نماز تحیة الوضوء بگذارد پس شیخ بنشیند شیخ او را کلمه طریقت

طریقت ایشان شیخ او را بگوید لا اله الا انت واحدا و محمد رسول الله لا اله الا الله بنور قدرته اللهم نفسی بنور قدرتک

حقا و محمد رسول الله صدقا و عبده حقا بعده پیر مرید را دست توبه دهد او را این آیه بخواند یا ایها الذین آمنوا توبوا

الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم تغفر لنا و ترحمنا لنکونن من الخاسرین استغفر الله الذی

لا اله الا هو الحی القیوم و اتوب الیه توبة عبد مذنب ظالم لنفسه لا یملک لنفسه ضرا و لا نفعا و لا موتا و لا حیاة و لا نشورا من

کلها صغیرها و کبیرها سرها و جهرها و علانیتها و تبت الیه من الذنوب التی لا اعلم و انت علام الغیوب بعد از آن

ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم فمن نکث فانما ینکث علی نفسه و من اوفی بما عاهد علیه

الله فسیؤتیه اجرا عظیما بعد از آن بگوید که دست خدا دست پیغامبران گواه اند و جمیع ترتیب مشایخان

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

...یا چهار پیر پیر اول آدم علیه السلام دوم پیر نوح علیه السلام سیوم پیر ابراهیم خلیل الله علیه السلام چهارم پیر
...ول الله صلی الله علیه وسلم بحضرت امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه تلقین کردند و امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه شیخ
...پیر ... بجا در سلسله شدند یکی حبیب عجمی دوم عبدالواحد بن زید و از حبیب عجمی نه خانواده شد اول
...یان دوم طیفوریان سیوم کرخیان چهارم سقطیان پنجم جنیدیان ششم گازرونیان هفتم طوسیان هشتم
...یان نهم سهروردیان اول خانواده حبیبیان می گویند بحبیب عجمی و ایشان اصحاب عبدالرحمن بن عوف بودند و بر
...اد رعایت ... و اصلاح الناس بودند و مرید حبیب عجمی شدند خلوت و عزلت اختیار کردند و خود را حبیبیان گویانیدند نسبت
واحد او خود در زیدند مشغول با حق گشتند حبیب عجمی اربع و برادران را خلافت داد و گفت در کوه صحرا باشید و آمرزش
...ی تکبیر مجرد و مفرد باشید افطار بعد از هفت روز بیک خرما یا دو بسته بکنید زیاده مخورید که هر کار ما خواهد شد و
...ادران همچنین کردند تا مدت دوازده سال متواتر مشغول در کوه بودند بعد از هفت روز افطار کردند و
...ایشان آنست که در مجلس حاضر نشوند و فتوح قبول نکردند و بعد از هفته یا دو هفته یا سه هفته یا چهار هفته
...ن هفته افطار یکبار بخاید یا بمیوه جنگل کردند و دایم در ذکر خدا ایشان مشغول بودند و کستر خورش میکردند و چهارم
...اند بسور ... الحمید ادند و چهار پایان و آهوان جنگل می آمدند و میگفتند که دوستان خدای مارا ذبح بکنید و بخورید
...خانواده طیفوریان میگویند بسلطان العارفین ابا یزید بسطامی ابا یزید را طیفور بسطامی نام است و خلیفه
...نسبت مرد بزرگوار بود و صد و پنجاه سال عمر داشت و شیخ حسن بصری را دیده بود و امام جعفر صادق را خدمت کرده بود
...انقضی عجمی یافته چهار تن مرید شیخ طیفور شدند و خود را طیفوریان گویانیدند و خرقه ابریدگی پوشیدند و خرقه
...این چهار نوع است یکی طریق شکر پاره برنگ مختلف دوم خرقه هزار میخی سیوم حسنت پاره گوش چهارم
...چهارم خرقه ... خود و کهنه جامه که نماز میکردند در خرقه میدوختند یکی از این چهار تن
...یکان خرقه اختیار کردند و اسامی ایشان اینست شیخ مسعود ... و شیخ ابراهیم و شیخ احمد و شیخ ...

و خرقهٔ تبرک یاران مربع اختیار کرده شیخ مسعود کرد و خرقهٔ هزار میخی اختیار کرده شیخ ابرا...

مربع اختیار کرد شیخ احمد و خرقهٔ ذوالنون صوف اختیار کرد شیخ محمود سیوم خانواده کرخیان مرید

کرخی شیخ معروف کرخی خلیفه داود طائی و داود طائی خلیفه خواجه حبیب عجمی اند شیخ معروف کرخی ...

از محلهٔ بغداد بعضی مریدان بزرگ شیخ معروف نسبت معروف کرخی کردند و نسبت پدر و جد خود ترک کردند

بخدا ... بودند چون خلافت یافتند ترک خانها کردند و خلوت از خانه جدا گرفتند نشستند و ریاضت

کردند و چشم دل ایشان روشن شده بود از غیرت با محبت الله امید دیدند هر که خواهد مریدان ایشان شد ...

... مرید این شیخ و مریدان ایشان شدند ... دار سیدی چهارم خانواده سقطیان مرید بودند شیخ سری سقطی

خلیفه معروف کرخی بود ابنا ملوک مرید شیخ سری سقطی شدند و خود را نسبت پدر خود ترک کردند و زنده پوشی اختیار

کردند و صائم الدهر بودند و فتوح که شیخ ... نکردند بعد از سیوم و چهارم روز یکی از ایشان از خلوت

وقت شام در خانه دریوزه میکردند افطار از آن میکردند پنجم خانواده جنیدیان مرید بودند شیخ جنید

... بودند یکی شیخ عثمان علی رقانی دوم شیخ محی الدین منصور قطب دو بزرگوار بودند ...

شاگرد امام اعظم ابو حنیفه کوفی رحمة الله علیه بودند ... گفته شیخ ... بعد از حقیقه افطار کردند ...

مجاهده و ریاضت کردند بعض مرید شیخ بغداد شدند و خود را جنیدیان گویانیدند نسبت ...

شهر خود ترک کردند و شیخ بغداد از ارادت ایشان خلافت داد و خرقه ... پوشانید

بود و سنت و روش ایشان آن بود که بعد از چهل روز افطار میکردند یک لقمه ...

... کاسه شیر کرده آوردی و گفتی که فرمان شده است ...

درویشان بدوستی من افطار کنید لا باکل ولا بشرب ولا بنام ... ملک ...

قرار گرفته بود شمار ... خود ... افطار میکردند و ... ایشان تا ...

قطار ...

صاحب ربانی بود و هرچه کفتندی همان شدی و هرکه صحبت پاک ایشان میکرفتی
الی الله میکشتند و ایشان بعد از اختلاف دوازده سال رسیدند و تا مدت حیات در خانه این
اکسیر نکردند و طعام نخوردند و فتوح غیب رسیدی بفقرا میدادند و هیچکس محروم نرفتی
و او از ابدی که سماع کنند از جهت آب و طعام طمع نکنند ششم خانواده مذکور
کازرونیان می پیوندند بخواجه جنید و هم امیران کازرونیان از سلطان ابو اسحاق
کازرونیان ... بر دست ... کرده بود و مرید خواجه عبدالله حقیقی شده عبدالله
شیخ کفت ای ابو اسحاق ترا هم دین و دنیا ... بفقرا ... و طبل بزن تا روز قیامت
... ترا از خدای تعالی خواسته ام از آن صاحب طبل و علم باشند و ... روش
ایشان آنست که همیشه در خلوت و عزلت باشند مشغول اسماء اعظم و ده نام حروف می بودند هفتم خانواده
... جنید بغدادی ابتدا در یک خرقه اند اما ... روش ایشان اینست که سماع
... شنوند و رقص کنند و ذکر جلی کویند و هرچه رسد چیزی بیشتر بقسمت دانند و هرچه رسد از آن بخورند
... هشتم خانواده مذکور
... بخواجه جنید بغدادی ابتدا ... و دست بر این طریق شیخ نجم الدین کبری
... شیخ علاء الدین ... هر دو میان خود نخواست داشتند و در مجاهده و ریاضت کامل بودند
افطار بعد از هفته یکبار ... یا نان جوین بی نمک سه لقمه و یا چهار لقمه میخوردند نظر ایشان اکثر
... که نظر میکردند ... میرسانیدند ... ابو النجیب سهروردی ...
... کفتند که عمر ما ... و در مجاهده ... و مقصود ... حیله سازیم

خانواده مذکور هم پیران و مریدان شیخ ... باشند و روش ایشان آنست که در شهر و ده
مسکن نکنند و در بیابان مجرد باشند و گیاه و میوه جنگلی بخورند لیل و نهار با وضو باشند و نماز با حضور
دل بگذارند و گرد اهل دنیا نگردند و فتوح قبول نکنند بعد از سه طی یا چهار طی یا پنج طی افطار کنند میوه
جنگلی و یا سبزی بی نمک بخورند و ... ایشان هر کسی ... صفی غیر عون ...
ایشان ... همین ... روش گرفته ... خانواده مذکور چشتیان مرید شیخ علو دینوری
سره العزیز اند و چشتیان از شیخ ابو اسحق ... آمده بود در بغداد ... دینوری ... شیخ
... ابو اسحاق گفت ... ابو اسحاق چشتی میگویند شیخ گفت ... خواجه چشت ... اسلام ... از
است بعد از آن شیخ ابو اسحاق را ... داد و خرقه پیراهن پوشانید و گفت که ...
تا خواجه ... از آن روز با خواجگان چشت ... اند اول خواجه ابو اسحاق چشتی
خواجه احمد چشتی سوم محمد چشتی چهارم ناصرالدین ابو یوسف چشتی پنجم خواجه قطب الدین ...
هر یک ... در چشتی ... خواجگان چشت گویند هر که با ایشان مرید
تا در قیامت ... نسبت ... چشتی گویند ... روش چشتیان آنست که
در شهر و قریه خانه کنند و خلق را دعوت کنند و از رزق ... آرند و ... حق ...
آنرا نگذارند و اکثر دنیا ... در ریاضت و مجاهده باشند و فقر و فاقه اختیار کنند و ...
با غریبان و مسکینان ... کنند ... و با فقرا ... سماع و اهل سماع را دوست دارند و ...
کنند و فقرا را تعظیم دارند ... ایشان ...
را طعام ... کنند ... ایشان ...
بهر که نظر کنند ... [illegible]
نعمت و کرامت ... ایشان اختیار کنند ... [illegible]
تزکیه ... باطنی ... [illegible]
مطلوب ... از فضل الله ...
[illegible]

خشته

بر ست

ایشان ...

اسم چهارده معصوم

... امیرالمؤمنین علی ابن ابو[طالب] قبرش در بقیع است

معصوم دوم عبدالله ابن امام حسین قبرش در کربلاست

معصوم سوم علی اکبر ابن امام حسین

معصوم چهارم علی اصغر ابن امام حسن قبرش در بقیع است

... ابن زین [العابدین] ... در مدینه است

معصوم ششم قاسم ابن زین العابدین قبرش در مدینه است

معصوم هفتم علی اطهر ابن امام محمد باقر قبرش در سامره است

معصوم هشتم عبدالله ابن امام جعفر صادق قبرش در بغداد است

... ابن امام جعفر صادق ... در بسطام است

معصوم دهم صالح ابن امام موسی کاظم قبرش در کرمان است

معصوم یازدهم عبدالله ابن امام موسی کاظم قبرش در شیراز است

معصوم دوازدهم جعفر ابن محمد تقی قبرش در قم است

... شاهزاده قاسم ابن ... قبرش در ... است

معصوم چهاردهم ابراهیم ابن امام حسن عسکری قبرش در بغداد است

کمترین بندهٔ حضرت میر ... محی الدین غوث [illegible]

حضرت شاه محی الدین بن سید ابو صالح بن سید عبدالله بن سید زاهد یحیی بن سید فتاح بن سید شاه کریم بن سید امام جعفر ... سید زین العابدین بن امام حسن و حسین بن شاه مردان علی بن ابو طالب

دو که اوّل مدت حمل است و اکثر آنست که به نه ماه متولد میشود و اگر به هشت ماه متولد شود بیشتر آنست که نماند و اگر در هفت
ماه شود بیشتر آنست که بماند و دلیلها بسیار گفته اند اما قطعی نیست اکثر چنین مشاهده کرده اند و در مدت حمل خون حیض
سه قسم میشود یک قسم غذای جنین میشود دوم به پستان میرود و سیوم باقی ماند که بعد از ولادت برآید که خون نفاس است و سه غشا
پیدا آید یکی مشیمه است که گرد جنین در آمده و غذا بدو میرساند دوم لفیفه که در گرد او که میان این هر دو غشا حجابی
باشد سیوم مشیمه ... است که این هر دو ... است و جنین را در رحم براز نیست از جهت آنکه غذای او خون رقیق است
از حال ... و ... بول ... میشود و جنین از ناف بول میکند از جهت آنکه مجری بول او تنگ است و از ناف
می آید و کیفیت جنین در رحم آنست که برو و پا نشسته و هر دو کف دست بر زانو نهاده و بینی او در میان هر دو
زانو و روی او سوی پشت مادر است و این هیأت برگشتن و به بیرون آمدن اولیست چون زنده که متولد میشود در
بیرون می آید و در روی او سوی آسمان است و نادر است که بخلاف این متولد شود و چون بیرون آمدن جنین آنست که برزرق
احتیاج ... و خون حیض کافی نیست او را نیز احتیاج هوا زیاد میشود و هوایی که محیط است باد
احتیاج بعد التنفس میشود و
آنست که هوای عفن است والله تعالی اعلم بسرائر الاشیاء تمت تمام شد تشریح الاعضاء

در تشریح انثیین و قضیب اما انثیین بدانکه قضیب مرکبست از اورده و شرایین و عضل و لحم سفیدی و غشائی

...د او ست و شکل او گرد است که میل بدرازی دارد و در خارج او پوستی ست که او کیس انثیین گویند و لحم خصیه گوشت سفیدی

...ر بابند مثل پستان زنان و مسامات است که چون خون بدانجا آید در انجا مکث کند مشابه بشود که آن منی است و غشا

...او است از صفاقیست که از استخوان و عانه رسته و از انجا آویخته و خصیه که بدانجا می آید از اورده است که گفته شده

...ت و رحم و خصیه مردان ظاهر و آویخته است و از زنان در گرده بین است و در کس زنان مخفی است و مجرای است میان خصیه

...ی مجرا مقدار [illegible] است بازکشاده میشود و باز تنگ میشود و بین [illegible] منی گویند منی ازین مجرا بیرون آید اما قضیب

...لیست از اعصاب و اورده و شرایین و رباطات و لحم و اصل رباط و از استخوان عانه رسته و اندرون رباط تجویفهای

...ست خالی از رطوبتی هر وقت این تجویفات بر ریح سودا انتشار ذکر پیدا میشود و هر وقت خالی بود سست شود در

...ین رباط شعبهای شریانها بسیار است از عضو دیگر بدین مقدار [illegible] و بعض اعصاب و از بهر های تجربست و این

...سات ترکیب است در [illegible] بیست و بعضی دیگر از جماع است که لذت جماع بدانست و در ذکر سه مجری است یکی مجرای بول دوم

...منی سوم مجرای رقیق رطوبتی از ضست که در بعضی مردم بعد از بول آید و انتشار ذکر از دوست و احساس او از

...ست و نوع که ماده منی میشود از جلوست و شهوت طبیعه آن بواسطه کرده است و منفعت ذکر آنست که اصلا [illegible] از دل

...ست و [illegible] در آنست که منی را که ماده فرزند است برحم رساند و در انجا فرزند حاصل شود و تا نسل منقطع نشود و تمام

...ضا ترکیبه اما عضو دیگر در زنان هست که آن رحم است ذکر آنرا مناسبت

در تشریح رحم بدانکه مرکب از شرایین و اورده

...یف لیفات و لحم و رباطات و محل او میان معاء مستقیم است و مثانه است چنانچه معاء مستقیم طرف پشت است

...فتح شده در رحم در پیش او و مثانه و پیش رحم و این مجموع رباطها بر هم پیوسته و اصل رباطها بر مهره پشت و صفاق

...الم شده و شکل رحم چون شکل ذکر است در مردان مگر آنکه رحم چون ذکر باز گونه است ذکر ظاهر و بیرونست و رحم مخفی و

...اندرون و آن چنانست که گردن رحم چون ذکر و اصل آن [illegible] و خصیتان زنان چون خصیتان مردان

...درا رحم از [illegible] نافست [illegible] و گردن رحم از [illegible] است و درازی گردن رحم از شش انگشت

...نوع صاحبه او کم بیست و از یازده انگشت زیاده نمی باشد و اوعیه زنان از خصیه بطرف تهیگاه میل کرده

شود و از آنجا باز میل بسوی کردن رحم کرده منی از آنجا به رحم در آید و وجه هر رحم عصبانیست ازین جهت است که در وقت
هر چند جنین کلان میشود و رحم کشاده میشود و شعبه از عصب دماغی متصل رحم است و مشارکت رحم با دماغ بر رحم ازین شد
و رحم دو طبقه دارد و داخل از عروق در هم بافته شده و درست است تا منی را نگاهدارد و از جهت است که اگر علامت
رحم پیدا میشود مانع حمل میشود و در سر این عروق آن منفذها است که آنرا فم رحم گویند و نخستین که جنین و در آن
دران فم ها متصل است و دوم طبقه از عروق نیست و طبقه خارج او عصبانیست و کرون رحم [illegible] و لیفات
و عرض دور است بجهت جذب منی و امساک آن و دفع جنین و فایده رحم آنست که هر دو منی در آن [illegible]
قرار بند و در آنجا حامل شود و نسل منقطع نگردد بیان تکون جنین چون تشریح اعضای تناسل که فرزند آبستن وا
منی و رحم است کرده شد اگر کیفیت تولد جنین را ذکر کنند مناسب است بدانکه منی مرد که قوت عاقده در وی است حکم پنیر مایه
زن که قوت منعقده در وی است مثل شیر که پنیر از هر دو حاصل میشود و بشرط آنکه این هر دو منی قابل باشند و کیفیت
نداشته باشند که مانع باشد از تولد جنین و رحم نیز بسلامت و پاک باشد که هر یک اینها را اگر نقصانی باشد مانع تولد جنین
چنانکه در علم طب بیان کرده اند چون این دو منی در رحم قرار گیرند و امتزاج حاصل شود مثل کفی شود و در ین [illegible]
بمجلا اعضای رئیسه پیدا شود و آنکه اول کدام متکون میشوند در مقدم کتاب ذکر کرده شد و آن شش روز دو غالب گشت
روز تمام شود در شدت قوت در وی تصرف کند می مدد در رحم و در [illegible] است و بعد از [illegible] سرخ و [illegible]
شود و این نه روز تمام شود که هر دو نه روز باشد و از یک روز کم و زیاده کاهی یکی بعد از ین مدت شش روز خون [illegible]
که آنرا علقه گویند و این مجموع پانزده روز باشد و بعد از ین دوازده روز این علقه گوشت میشود و پاره پاره گوشت
جدا میشود و دل و جگر و دماغ از هم دیگر متمیز میشوند و این مضغه گویند که مجموع ایام بیست و هفت روز باشد یا [illegible]
روز کم و زیاده چنانچه بعد از ین مدت نه روز سر از دل و دست از پهلو جدا میشود تا چهار روز دیگر و این مجموع
چهل روز باشد که از چهل روز به چهل و سه و چهل و هشت روز رسد [illegible] که سی روز بدین محل رسد و در ین [illegible] ذکور [illegible]
گردد و اعضای اصلی تمام گردد [illegible] از واهب الصور تعالی و تقدس روح حیوانی [illegible] کرده و [illegible]
مذکوره در ذکور بواسطه زیاده حرارت ایشان بمدت از اناث کمتر می باشد و جنین [illegible] است که [illegible]

متوا

بدانکه دانستن و خواندن قرآن بتجوید که عبارت از ادادن حروف هاست حق آن حروف فرض عین لازم
است بر هر که قرآن خواند زیرا که قرآن بتجوید نازل شده و همچنین از زبان حضرت بوساطت اساتذهٔ ثقه بما رسیده
پس تارک آن آثم باشد و یا خواندن او لیست آن خواندن چنانکه در شرح مقدمه شیخ محمد جزری آورده
اگرچه فقهای متأخرین خطا را لکن نه بمرتبه که فرض عین در خطا کردن بعض جای از تجوید و سنت کرده نماز جایز داشته اند اما ترک
امامت اینچنین کس نموده اند و معلوم است که معنی خطا و زله فعل ناشایسته بی اختیار از کسی واناسی
آن باشد صادر شدن است نه آنکه چیزی را که ندانند آنرا خطا و زله گوئیم چنانکه در وسیلة السعادة که از
کتب فقه معتبر است آورده که کسی در ادای حروف در رعایت قواعد قرآنی عاجز باشد برو لازم است که
باقی عمر در سعی و تعلیم آن بکوشد و الا نمازش جایز نیست کما فی فتح القدیر المعروف بابن الهمام شرح
الهدایه و در غیر نماز چون تلاوت قرآن نفل است و ادای آن فرض است و روا نیست که فرض را برای
نفل ترک کند چنانکه در فتاوی کبری آورده است و ادای عبارت از رفتن قواعد قرآنی است از استادان
ماهر کما فی الدقائق المحکمه شرح المقدمه للشیخ الامام محمد بن الجزری رحمه الله و الا قاری قرآن آثم و داخل حدیث
نبی صلی الله علیه و سلم رب تالی القرآن والقرآن یلعنه میشود چنانکه در شرح مقدمه ابن المصنف آورده
پس چیزی که از این نقل خود را محروم سازد که سبب نجات است چنانکه امام احمد حنبل مر الله تعالی را در خواب دید
که بار خدایا چه باشد که سبب تقرب بحضرت تو توان کرد حکم شد که بکلام من ای احمد احمد عرض کرد یا رب
با فهم یا بی فهم حکم شد که بی فهم و با فهم چنانکه در احیاء العلوم آورده است و نیز اگر قرآن استاده در نماز بخواند
بمقابله هر حرف صد حسنه عطا میشود و اگر نشسته بخواند پنجاه و در غیر نماز اگر با وضو بخواند بیست و پنج حسنه
و بی وضو ده حسنه یابد کما فی کنز العباد با فواید دیگر که بعضی از آنها در دیباچه این رساله نوشته شده است

ضمیر بدانکه قرآن عبارتست از قراءت سبعه بلکه عشره که از درگاه باری تعالی منزل شده است یعنی اگر حرفی یا حرکتی در آن
از خود قصداً زیاده کند کافر گردد و شهرت قراء سبعه ازین سبب است که بعد از خلفاء الراشدین از بعض مردم در قرآن
خواندن غلط واقع میشد پس اتفاق اکابر علما چنین افتاد که هر که از نامبردگان اهل قرآن در شهری که مصحف
امیر المؤمنین عثمان رضی الله تعالی عنه باشد از روی مصحف تعلیم کند مسلم و الا متبع نباشد لهذا امام نافع را در مدینه
منوره مطهره و امام ابن کثیر را در مکه معظمه و امام ابو عمرو را در بصره و امام ابن عامر را در شام و امام عاصم و امام
حمزه و امام کسائی را در کوفه قرار داده اند هر یک بنهجی که از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم با ایشان
استادان رسیده بود تعلیم کردند و ازین سبب شهرت ایشان گشت و این ابیات جامع شهرهای مذکور است
بود مکه نخست ابن کثیرست امام در بصره ابو عمرو علاء دارد نام نافع ز مدینه ابن عامر از شام عاصم و حمزه کسائی
از کوفه تمام و چنانکه قراءت امام عاصم بروایتی بکر و حفص درین دیار مشهور گشته همچنین در مدینه قراءت امام نافع
بروایتی قالون و ورش شده و در مکه قراءت ابن کثیر بروایتی بزی و قنبل و در بصره قراءت ابو عمرو بروایتی دوری
و سوسی و در شام قراءت ابن عامر بروایتی ابن هشام و ابن ذکوان و در کوفه قراءت عاصم بروایتی بکر و حفص و قراءت
امام حمزه بروایتی خلف و خلاد و قراءة امام کسائی بروایتی ابو الحارث و دوری رواج یافته و سبب رواج
امام عاصم درین دیار آنست که حضرت امام اعظم شاگرد امام عاصم بوده اند و مردم این دیار بمذهب ایشان اند
از مردم بایشان رسیده و امام همین قراءة اکتفا کرده اند از برای آنکه حضرت ایشان غیر از علم فقه در علوم
دیگر کم کوشیده اند چنانکه در صلوة مسعودی آورده است و رموز قراءت سبعه بطریق امام شاطبی رحمه الله از
بور مر اینها ابجد هوز حطی کلمن سعفص قرشت ثخذ ضظغ لکن امام
حرف زیر محصلا هیچ الف نافع ب قالون ج ورش د ال امام ابن کثیر ه بزی ز قنبل

امام ابوعمرو ط دوری ی سوسی ک امام ابن عامر ل هشام م ابن ذکوان ن ... امام
عاصم ص ابوبکر ف امام حمزه ض خلف ق خلاد د امام کسائی س ابوالحارث
ت دوری

صحبة صحاب

عم سما حق

نفر حرمي

حصن

ویجوز ان یقول سورة البقرة وسورة
آل عمران وسورة النساء وسورة
العنکبوت ونحوها وکذلک البواقي ولا
کراهة في ذلک وقال بعض السلف
یکره ذلک وانما یقال السورة
التي یذکر فیها البقرة وآل عمران
النساء وکذلک البواقي والصواب
الاول وکذلک لا یکره ان
یقال هذه قراءة [illegible]
ابي عمرو [illegible] قراءة [illegible]
حفص وهذه قراءة [illegible]
حمزة و[illegible] ذلک هذا هو المذهب
الصحیح ولیس في سورة الفاتحة
شيء من السکتات وهي في الفاتحة مما
اخترعه جهال فاذا [illegible] الی الا الضالین
نقله في المبسوط

14

بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین اما بعد در تحویل
فاتحة الکتاب بدانکه قراء سبعه رحمهم الله چنین فرموده اند که هر که در خواندن فاتحة الکتاب این پنجاه و هفت جای که هر نگاه دارد
هر یکی از مخرج خود در فاتحه درست خوانده باشد بسم الله الرحمن الرحیم بار اول نگوید الحمد لله ... نگوید تا پارسی نشود و نام
دیو گفته نشود و اعراب بسم الله الضعیف تر گوید و حرکت کسره لام الله را ضعیف تر گوید و بر الحمد وقف نکند و سکته نیارد از اشباع
خود سوال کرده ... میگویند در فاتحة الکتاب چند جایگاه نام دیوست ... رب رکیو تعل بعل و کنخ و کنس حلوه
ست فرموده اند که در فاتحة الکتاب هیچ نام دیو نیست و نشاید که باشد و روایتی درست در این معنی هست و اسم الله را
تغلیظ نکند ترقیق کند و در همه قرآن هر جا که ما قبل کلمه الله مکسور باشد به ترقیق خوانند چون بسم الله و بالله رب را بهر نیکو گوید
اعراب کسر الله ضعیف تر گوید و حرکت رب گشاده تر و اگر مرفوع بود یا منصوب تغلیظ خوانند که در کتب این شیء را نیک مبالغه
کرده اند و بر الله وقف و سکته نیارد و در تشدید رب العالمین اندک مبالغه کند و رب العالمین در غنه نیارد یعنی در وقت
حرکت دادن عین العالمین دهان گشاده تر کند و مراد از غنه از خیشوم گفتن است یعنی آواز بینی الرحمن الرحیم در وقت
حرکت دادن میم الرحمن دهان گشاده تر کند تا از غنه گفته نشود و در وقت تشدید دادن هر دو را اندک مبالغه کند
بعضی از اهل این زمانه تشدید را چندان مبالغه کنند که دو سه حرف زیاده شود
تا چه تشدید زیاده گفته نشود چیست تشدید و اندازه او چند است و تشدید اصل حرف است یعنی در آوردن حرفی در حرفی
از برای آنکه نمیدانند که حد تشدید ... واهل این صنعت چنین گفته اند وحذر والانکار علی المشددات یعنی
و تشدید حرف اول نهاده نیست ... در وقت تشدیدات در کتاب زینة القاری آورده اند
کرده اند از آنکه کردن در مشددات و حلق زدن ... بدل لام معرفه باشد مثل آنکه گویی التاء والثاء والظاء والراء
که از ترک تشدید نماز تباه شود مگر تشدیدی که بدل لام معرفه ... ولکن نه چنانکه در تشدید
تا آخر حروف معجمه در حرفی که لام معرف شود از برای آنکه بی الف لام در معنی خلل میشود
... مالک یوم الدین کیوم الدین نگوید و اعراب کاف را ضعیف تر گوید و حرکت یا را
مبالغه کنند و از حد بیرون برد ... همچنین جمله ساکنها را حرکت دادن الدین را
یوم را گشاده تر گوید و سکون واو را زود تمام ادا کند ... که طلب حرکت آن حرف کند که
گشاده تر گوید و بر وقت الدین در حالت وقف روم زند روم اشارت ...

آواز یک ضعیف پیدا شود ایاک نعبد در حرکت دادن ایاک غنه نیارد و سر زبان سوی کام برد که گرفته شود و بعضی همزه

را زدن کنند و حرکت دادن یای ایاک مد نیارد و در وقت نرم خواندن و در تشدید مبالغه نکند تا آواز بیرون نیارد

نعبد نگوید که مشتبه شود بکاف تشبیه حرکت ایای را ضعیف تر گوید و حرکت نون نعبد قوی تر گوید و بر کاف ایاک

وقف و سکته نیارد و حرکت نعبد و حرکت واو ایاک هر دو را گشاده تر گوید تا هر دو حرف از مخرج خویش گفته شود

و ایاک دوم چنان گوید که اول گفته شد نستعین نگوید حرکت کاف را ضعیف تر گوید و حرکت نون نستعین را کشیده تر

گوید تا کسی نشود و تا نستعین را گشاده تر گوید و حرکت عین نیارد و در اعراب [illegible] نون نستعین اشمام

کند و اشمام تحریک الشفتین بلا صوت ولا یحس به الاعمی چنانست که سر زبان برابر نهد که مخرج نون و الضالین

ست و لبها بعد از آن باعراب اشارة کند اهدنا الصراط المستقیم در حرکت دادن الف زنخدان را نرم دارد

و دهن را گشاده تر باز کند و غنه نکند چنان گوید که تا ف او حرکت نکند و در حرکت دادن نون اهدنا غنه نیارد و

دهن را باز کند چنانکه شنونده را معلوم شود الف ست مثل این بسیارست در قرآن چنانکه ذاقا الشجرة و

[illegible] وقال الحمد لله الذی فضلنا باید که آواز بلند تر کند که اظهار [illegible] الف ست و در تشدید صاد الصراط اندک

مبالغه کند تا طا را تا نگوید یعنی اطناب کند و بیش هم قراءت ست و تا مستقیم را طا نگوید و حرکت او گشاده تر گوید و در طا

تشدید نیارد و طا را تا نگوید و بیش هم قراءت ست و در تشدید لام الذین اندکی مبالغه کند و همزه انعمت را غنه نیارد و از

میانه حلق گوید و دهن را باز کند تا علیهم نگوید و حرکت تا انعمت را ضعیف تر گوید و حرکت عین علیهم اقوی تر گوید و

بر علیهم وقف نکند که امام سجاوندی رحمه الله فرموده اند که لا وقف علی علیهم اما امام منصور عراقی که شیخ او ست

در ما وراء النهر بر علیهم وقف روا داشته اند و سکون یا [illegible] انگو تر گوید و در حرکت میم المغضوب تشدید نیارد

و سکون غین را درست گوید و روان تا تشدید نعبد و ضاد را ضاد گوید ذال و زی و ظا نگوید که بیشتر اهل

بر آنند که نماز تباه شود و در علیهم البته میم پیدا کند و اعراب المغضوب را نرم تر گوید و حرکت عین علیهم را

گشاده تر گوید و سکون میم علیهم را درست گوید و ولا الضالین را پیدا کرده خواند و اکثر میم یکی

از برای آنکه هر دو حرف شفوی اند و این بدعت عام ست و مثل اینها در باب رعایت حروف

بیان کرده شده ست تمام چون کسی در آن مطالعه کند و در کشش مد هم مبالغه کند که نزدیک محققان این

مد منفصل چهار الف باید گوید و در مدات بیان این قسم تمام کرده شده است و این مد را مد عدل و مد طویل تمام خوانند و هر
زبان برابر نهند که مخرج نون و لا الضالین است یعنی حرکت بعد از آنکه بر پای کشیده کرده باید بیان باید هم شد
و در فاتحة الکتاب دو جای وقف است الذین و نستعین و بیان این اصول و وصل و قطع و مد و تشدید خصوص
بفاتحه نیست بلکه چون در سایر مواضع غلط شود در همه قرآن تصحیح نگاه دارد و هر که در سورت فاتحه این نگاه
و هفت جای خواند ... آرد یا سورتی بار دیگر نشاید که امامت مسلمانان کند با هزاران حروف و اگر اینها را
محافظت نکند بر وی باید که پرهیز کند از امامت و همچنین نماز خود را میگذارد با بسیار اندیشه و این امانت
بزرگ است را در محمد شاد و استغفر الله العظیم ٥

بزرگ است
آخر افاق است که آمین از قرآن
و اتفاق است که ذکر کلمه آمین گفتنی
و گفتن و سنت است بعد از فراغ
قراءة فاتحه تفسیر زاهدی
آمین فی آخر الفاتحة لیس من القرآن و
ینبغی ان لا یکتب فی المصحف وان وجدته
مکتوباً فامح منه کلمة آمین لیست من القرآن
ثم وجد مکتوبا فعلیه المحو مضبوط المسولات
شرف الدین عثمان القاری
آمین لیس من القرآن بدلیل انه لم یثبت فی المصحف
بل هو دعاء لما ورد فی الحدیث جبرئیل علیه السلام
بعد قرائتی الفاتحة التامة دعاء رب
افعل لنا ما سألنا فی هذه السورة المبارکة کنز العباد

بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة علی رسوله محمد وآله اجمعین اما بعد این میگوید بنده
خاکسار راجی بعفو و رحمت پروردگار فقیر قلیل البضاعت احقر العباد عبد الرشید چند نوتی چون همگیر برهان الشریعت صدر
الاسلام والمحی فارق الحلال عن الحرام حضرت شریعت پناه فضایل و کمالات دستگاه قاضی نور الحق مصروف بر این بود که نکاح خوانان
مسایل معلوم نموده متمسک سازند بنده را نیز بشرف امتحان حفظ مسایل فرمودند بنابران برخی از مسایل که در باب نکاح ضرور بود از
کتب معتبره استخراج کرده درین مختصر جمع نمود بعبارت فارسی مترجم شد تا سایر طالبان و محصلان بدان منتفع شوند مشتمل و مرتب
شده است بر یازده فصل فصل اول در بیان معنی نکاح وصفت او فصل دوم در بیان رکن نکاح فصل سیوم در بیان شروط نکاح
فصل چهارم در بیان احکام نکاح فصل پنجم در بیان محرمات نکاح فصل ششم در بیان اولیاء نکاح فصل هفتم در بیان بلوغ فصل
هشتم در بیان کفو فصل نهم در بیان مجلس نکاح فصل دهم در بیان مهر فصل یازدهم در بیان عدت فصل اول در بیان معنی
نکاح وصفت او از روی شرع اینست که نکاح عقدیست که وارد میشود بر ملک متعه از روی قصد کذا فی الکنز وصفت نکاح آنست
که بحالة اعتدال سنت موکده است و در حالة غلبه شهوت واجب و در حالة خوف جور مکروه و نزدیک متاخرین فرض کفایت چنانچه جهاد و
نزد اصحاب ظواهر فرض عین و این وقتیست که خود را از زنا ضبط نتواند کرد کذا فی شرح ابو المکارم و نکاح درست نشد بلفظ
تزویج و چیزی که موضوع است برای تملیک عین لیکن در حال نیست اگر نکاح بلفظ اجاره و اعاره و حلال و ابداع و اواحی
نشد درست نیست کذا فی شرح ابو المکارم فصل دوم در بیان رکن نکاح و آن دو چیز است ایجاب و قبول ایجاب چیزیست که اول تلفظ
کرده میشود باو و اول و قبول جواب اوست و یا یکی که قایم مقام هر دو باشد چنانچه ابن عم دختر صغیره عم خود را بحضور شواهد میگوید که من نکاح
کردم از جهت نفس خود فلانه بنت فلان بن فلان را و یا مولی کنیزک و غلام بگوید که تزویج کردم این کنیزک را با این غلام کذا
فی فتاوی عالمگیری فصل سیوم در بیان شروط نکاح و آن دوازده چیز است اول عقل دوم بلوغ سیوم حریت در عاقد چهارم محل قابل
و آن زنیست که حلال کرده است شرع نکاح او پنجم سماع هر یکی از عاقدین کلام دیگری را اگرچه معنی مفهوم نباشد ششم شهادت و در
شهادت چهار شرط است اول حریت دوم عقل سیوم بلوغ چهارم اسلام هفتم سماع شاهدین کلام عاقدین را هشتم رضاء زن بالغه
نهم آنکه ایجاب و قبول در یک مجلس باشد دهم آنکه قبول مخالف ایجاب نباشد یازدهم آنکه اضافت نکاح بسوی تمام زن یا بسوی
عضوی که تعبیر کرده شود باو از تمام زن چون رقبه و سر دوازدهم آنکه زن معلوم باشند فصل چهارم در بیان احکام نکاح و آن نیز
دوازده چیز است اول آنکه حلال بودن استمتاع هر واحد بدیگر بر وجه ماذون شرعی دوم ملک حبس سیوم وجوب مهر چهارم نفقه پنجم

نیست ششم حرمت مصاهره هفتم ارث از هر دو جانب هشتم وجوب عدل در میان زنان نهم وجوب اطاعت مرد بر زن اگر بخواهد او را برای جماع دهم
ولایت تادیب آن زن یازدهم مستحب معاشرت بمعروف دوازدهم تحریم جمع در میان دو خواهر و مانند آن کذا فی فتاوی عالمگیری
فصل پنجم در بیان محرمات که با ایشان نکاح درست نیست اول محرمات نسبی چنانچه مادران و جدات جهت هر چند فاسده و دختران و دختران پسران الی
آخر و خواهران و خالها و عمها و برادرزاده و خواهرزاده قسم دوم بمصاهرت و آن چهار است اول مادران زنان و جدات آنها دوم دختر
زنان و دختران اولاد آنها سیوم حلیله پسر و پسر پسر و پسر دختر چهارم زنان پدران و زنان اجداد قسم سوم برضاع هر زنی که بسبب
حرام است بسبب رضاع نیز حرام است قسم چهارم محرمات بجمع جمع در میان اجنبیات زیاده از چهار درست نیست حره را زیاده از دو
نیست غلام را و جمع در میان ذوات الارحام چنانچه دو خواهر خواه از نسب خواه از رضاع و مانند آن قسم پنجم کنیزکان منکوحه حره و
قسم ششم محرمات که حق غیر با ایشان تعلق گیرد چنانچه منکوحه دیگری یا معتده دیگری بعده طلاق و وفات و عدت دخول در نکاح فاسد
و یا وطی بشبهه و نکاح آبستن چنانچه بغیر ... و نکاح معتده دیگری و نکاح خواهر در عدت خواهر دیگر بطلاق بائن و نکاح زن پنجم تا
این که عدت چهارم نگذشته باشد و نکاح کنیزک بر حره قسم هفتم محرمات بشرک چنانچه مجوسیات و وثنیات قسم هشتم محرمات بملک چنانچه زن غلام
خود یا غلام پسر خود نکاح کند قسم نهم محرمات بطلاق مرد را نرسد که مطلقه ثلاثه خود را قبل از حلاله نکاح کند کذا فی الفتاوی عالمگیری
فصل ششم در بیان ولایت نکاح و ولایت ثابت است بچهار قسم اول بقرابت دوم بولا سیوم بامامت چهارم بملک و ولی اقرب پسر است
بعد از ان پسر پسر اگرچه پایان تر باشد و این در حق مجنونه خواهد بود بعد از ان ولی پدر است بعد از ان جد اگرچه بالاتر باشد بعده
برادر حقیقی و اگر برادر حقیقی نباشد برادر پدری و اگر برادر پدری نباشد پسر برادر حقیقی و اگر پسر برادر حقیقی نباشد پسر برادر پدری و
اگر پسر برادر پدری نباشد عم حقیقی و اگر عم حقیقی نباشد عم پدری و اگر عم پدری نباشد پسر عم حقیقی و اگر پسر عم حقیقی نباشد پسر عم پدری
بعده عم پدر و این نیز همین ترتیب است بعده عم جد همچنان و اگر ازینها کسی نباشد خداوندگار که آزاد کرده باشد و اگر خداوندگار نبوده باشد
ذکور او را و ولایت می رسد بعد از ان نزدیک امام اعظم ولایت بمادر می رسد و نزدیک امام محمد ولی سلطان است ...
و بعد از مادر ولی دختر است و بعد از دختر دختر پسر بعده دختر دختر بعده دختر پسر پسر بعده دختر دختر که بمرتبه سیوم باشد بعده
نواسی دختر و این نیز در حق مجنونه خواهد بود بعد ازین خواهر حقیقی بعده خواهر پدری بعده اولاد مادری بعد از ان
فرزندان این هر سه مذکور بعده عمات بعده اخوال بعده خالات بعده دختران اعمام بر ترتیب مذکور بعده دختران
عمات بعده مولی موالات بعده سلطان و قاضی فصل هفتم در بیان بلوغ اگر زوج و زوجه عاقل و بالغ باشند ولی نکاح

داقل

واقل مدت بلوغ غلام دوازده سال است واکثر هژده سال و اقل مدت دختر نه سال است واکثر هفده سال و فتوی
در هر دو بر پانزده سال و غرض از اقل مدت اینست که پیش از حکم بلوغ نمیکنند و در هشت سال اختلاف است علامات
بلوغ سه چیز است احتلام یا احمال یا انزال و اگر هیچ علامت ظاهر نشود بالغ میشود لیکن که اگر مدت باشد و علامت بلوغ
دختر نیز سه چیز است احتلام یا حمل یا حیض و جمله رنگهای خون حیض پنج است سرخ و سیاه و سبز و زرد و خاکستر رنگ خونی
که سفید بلغم شود اخراج حیض نیست کذا فی شرح وقایه فصل هشتم در بیان کفو اگر ولی اقرب دختر غیر بالغه را با غیر کفو
داده وقت بلوغ فسخ توانند کرد و اگر نکاح بغیر اذن ولی اقرب شده باشد اختیار فسخ دارند وقتی که صغیر و صغیره بالغ شوند
بشرط قاضی میتوانند که جدا شوند کفو معتبر است در عجم از راه حرفت و دیانت و مال و حریت و اسلام کذا فی شرح وقایه
و هیچ کس اند کار کفو نیستند حجام و دباغ و حائک و خساف و کناس اینها هم کسب زبون دارند مگر به جنس خود کفو اند کذا فی
حاشیه شرح وقایه فصل نهم در بیان مجلس نکاح صورت مجلس اینست که شخصی رفته تعیین زن بالغه کرده بحضور شهود بگوید
که مرا وکیل میسازی تا ترا بزید بن عمر بن خالد نکاح کرده بدهم زن بجواب او بگوید که وکیل کردم چون دختر صغیره باشد
ولی خود عاقد شود یا وکیل سازد و اگر طالب اذن ولی باشد احتیاج قبول نیست و نزد زن حضور وکیل شرط نیست بلکه
حضور شهود شرط است و شرائط شهود نکاح بالا ذکر کرده است بعده وکیل آمده بگوید که زینب بنت فلان بن فلان مرا
برای نکاح خود وکیل کرده است که بزید بن فلان بن فلان نکاح کرده بدهد بعده شاهدان موافق دعوی وکیل
گواهی بدهند بعد از آن قرار مهر کرده نکاح خوان گوید که فلانه بنت فلان بن فلان بمقابله مهر این قدر فلان بن
فلان را زنی دادی وکیل گوید دادم بعده نکاح بشنه خطاب کنند که بمقابله مهر مذکور مسماة مذکوره را برای نفس خود
قبول کردی شنه گوید آری قبول کردم فصل دهم در بیان مهر اقل مهر ده درم است وزن ده درم را بزرگی نظر کرده است
ده درم شرعی زمین مسکین م شوند کان دو توله هفت ماشه هفت جو و هر مهر که زوجین قرار دهند از اسم گویند
در شرح ابو المکارم مذکور است که چیزی که صلاحیت ثمن دارد در بیع صحیح است با مهر در کنز آورده است که درست نکاح بی ذکر
مهر و اگر وقت نکاح ده درم مقرر کردند یا کمتر پس برای آن زن ده درم میرسد بسبب وطی یا بعد موت و اگر طلاق پیش از وطی
واقع شود نصف مهر واجب آید و خلوت صحیحه در حکم وطی دارد و خلوت صحیحه آنست که زن و شوهر در مکان خالی باشند و در انها
[illegible] نشود چنانچه مانع طبعی و حسی و شرعی موجود نباشد کذا فی مختصر وقایه و نیز در کنز آورده است اگر وقت نکاح صحیح مهر
ذکر نکردند یا نفی مهر کردند پس برای آن زن اگر وطی کند یا بمیرد مهر مثل میرسد و مهر مثل معتبر است از قوم پدر زن وقتی که برابر باشند
هر دو زن در جمال و سن و مال و در یک شهر باشند و در یک عصر برابر باشند و در عقل و در صلاح و هر دو بکر باشند کذا فی کنز فصل یازدهم

در بیان عدت عدت طلاق حره حایضه را دو حیض و غیر حایضه را یکنیم ماه و عدت وفات حره را چهار ماه و ده روز و کنیزک را دو ماه و پنج روز و اگر حامله باشد عدت وی وضع حمل است خواه عدة طلاق باشد خواه عدت وفات حره و کنیزک درین امر برابرست کذا ذکر فی اکثر النسخة وقد وقع الفراغ من هذه الرسالة فی التاریخ السابع من شهر رجب المرجب المنتظم فی سلک الشهور سنه الف و تسعین من هجر النبویة الاحمدیة صلی الله علیه وسلم افضل الصلوات واکمل التحیات وآله اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین

ان الله لا یقبل صلوة رجل مسبل ازاره ای مرسل ازاره حتی وصل الی ارضه من غایة طویله هو نقل مصابیح

عن ابی سعید الخدری عن رسول الله صلی الله علیه وسلم ازارة المؤمن الی انصاف ساقیه لا جناح علیه فیما بینه و بین الکعبین وما اسفل من ذلک ففی النار قال ذلک ثلث مرات ولا ینظر الله یوم القیامة من جر ازاره هو نقل من مصابیح

قال علیه السلام من قطع اللحیة قبل القبضة سود الله وجهه یوم القیامة صدقت یا رسول الله صلی الله علیه وسلم جامع الاصول

في الوقعة العتابية اذا مات الكافر وذهب المؤمن الى تعزيته فكانما بنى الكفر وهدم الاسلام وفي جامع العلوم اذا ذهب
المؤمن بتعزية الكافر خرب الله دينه وفي كتاب الاسولة سئل عن ابي حنيفة رح اذا مات الكافر وله بعض المسلم حق من المواة
فذهب بتعزية الكافر هل عليه وزر قال ابو حنيفة رح اذا جاء يوم القيمة يجعل وجهه مسودا ه

18

اذا صار المصحف خلقا ينبغي ان يلف في خرقة طاهرة ويدفن في مكان طاهر او يحرق ه وستور القضاة

سياتي زمان على امتي يذوب قلب المؤمن كما يذوب الملح في الماء مما يرى من المنكرات ولا يقدر على دفعه ه كفاية الشعبي

قال النبي صلى الله عليه وسلم سياتي زمان على امتي لا يبقى من الايمان الا اسمه ولا من الاسلام الا رسمه ودينهم دراهم وهمهم بطونهم
قبلتهم نساؤهم يفرون من العلماء كما يفرون الغنم من الذيب يبتليهم الله بثلاث بليات اولها [illegible] والثاني بركت المال
والثالث يخرج من الدنيا بلا ايمان ه قال النبي صلى الله عليه وسلم لاهل العلم اربع كرامات اولها مشهور بغير نسب وثانيها
غني بلا مال والثالث حاكم بغير ولاية ورابعها سلطان بغير سرير ه

مسئلة ولو قيل هل يجوز السماع لنم فيقال ان كان سماع قرآن او موعظة يجوز ويستحب وان كان السماع غناء فهو حرام لان التغني واستماع الغناء

حرام جمع عليه العلماء وبالغوا فيه ومن اباحه من المشايخ الصوفية فمن تخلى عن اللهو وتحلى بالتقوى واحتياج الى ذلك كاحتياج المريض الى الدواء

وعلامته انه منسلخ عن الشهوات مشغول بذكر الله تعالى في الخلوات فارغ يديه عن الاخذ والاعطاء ومجرد عن الذم والثناء ومختف بالواردات

يريد ان يتنفس الصعداء يعالج ما غلب عليه من الشهوات الى مولاه فيه الدواء ثم انه له رخصة وله شرائط احدها انه لا يكون فيهم امرد والثانية

لا يكون جمعهم الا من جنسهم ليس فيها فاسق ولا اهل الدنيا ولا امراة والثالثة ان يكون نية القوال الاخلاص لا اخذ الاجرة والطعام

والرابعة ان لا يجتمعوا لاجل الطعام او نظر الى فتوح والخامسة ان لا يقوموا الا مغلوبين والسادسة لا يظهرون وجدا الا صادقين

تنبيه قالوا بعضهم الكذب في الوجد اشد من الغيبة كذا وكذا وتمام يعرف في كتبهم والحاصل انه لا رخصة في باب السماع في زماننا لان جنيد رحمه الله

تاب عن السماع في زمانه وقال انما تاب لفقدان الاخوان ولفقد القوال المخلص والمتخلص عن اللهو وآفة الطمع بعد ما ب الاحتساب

19

... [illegible] وما ذكر العصر ... شيخ جوهر ... رحمه الله ... عن ابن عباس

وأبي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال يأتي زمان على أمتي يشربون ... [illegible] ... سمة ... [illegible]

... [illegible] ... وبقلبهم قليل ويعذب . ... في القبور ... قالوا

... [illegible] ... قال الشرنوبي ... فكان ذكر الله تعالى لا ... [illegible]

... رحمه الله ... أن ... [illegible] ... الأ... ما ذكره ... [illegible]

... [illegible] ... الفاجر ... [illegible] ... على ... [illegible]

... [illegible] ... عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ... شجرة ... [illegible]

... [illegible] ... والعقد ... عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ... [illegible]

لو كان ... النار في بطنه ... [illegible] ... قال ... [illegible]

الأولياء وأسرار العالية ... [illegible] ... في ... [illegible] ... قال النبي صلى الله عليه وسلم

... دخان ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... من دخان ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... أهل النار ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible]

قال الامام ابو عبد الله البخاري سئل عن الامام الهمام قرأ ان ساعة عن تموت اولا دار رسول الله صلى الله عليه وسلم بانا

بين علماء سو ويصح دليل ام لا فقال الامام لم علامات اول خزنه حسن الخلق والثاني خزنه ستر العيوب

عن الناس والثالث دفع الاذى كظم الغيظ عن الناس والرابع لا يكون فاعلا لا يفعل ايا ... وقوله انك

لعلى خلق عظيم فمن كان اسوء الخلق لا يكون مستقيم

20

صدق الله العظيم وصدق رسوله الكريم اللهم انفعنا بالقرآن [illegible]
واهدنا بالآيات والذكر الحكيم وبارك لنا في الآيات [illegible]
الحكيم وتقبل منا انك انت التواب الرحيم واهدنا الى الحق والى الطريق
مستقيم اللهم اجعل القرآن لنا في الدنيا قرينا وفي القبر مونسا وفي
القيمة شافعا وعلى الصراط نورا وفي الجنة رفيقا ومن النار سترا
وحجابا والى الخيرات دليلا اللهم اغفر لنا ولآبائنا ولامهاتنا
ولاخواننا ولاستاذينا ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين
والمسلمات الاحياء منهم والاموات اللهم اعطنا خير
القرآن العظيم خير الدنيا ونعيم الآخرة واصرف عنا [illegible]
شر الدنيا وعذاب الآخرة واختم لنا بالسعادة [illegible]
والرضوان والمغفرة اللهم اجعل ختمنا هذا ختما [illegible]
ودعوتنا هذه دعوة ميمونة مستجابة يغفر بها ذنوبنا ويستر بها عيوبنا
وتنجينا بها من النار وتدخلنا بركة دار القرار اللهم ربنا آتنا في الدنيا
حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار وعذاب القبر وعذاب [illegible]
الدين والظالم وعذاب الدنيا والآخرة اللهم يا فارج الهم ويا كاشف [illegible]
دعوة المضطرين يا غياث المستغيثين اغثني [illegible] الدنيا ثم الآخرة [illegible]
الدنيا والآخرة وصلى الله على خير خلقه محمد وآله وسلم ۝ برحمتك يا ارحم الراحمين

بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم اهدنا بهداية القرآن
وعافنا بعناية القرآن
ونجنا من النار بكرامة القرآن
وارفع درجاتنا بفضيلة القرآن
وكفر سيئاتنا بتلاوة القرآن
[illegible] اللهم
[illegible] ثواب [illegible]
ارواح جميع المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات خصوصا
الى ارواح آبائنا واجدادنا
وامهاتنا واستاذنا برحمتك
يا ارحم الراحمين

بدانک هفت مرتبه وقوف الامام طیفور سجاوندی
اعلی مرتبه از وقفها وقف لازم است و علامت میم است و بزرگی
و شناعت پیدا آید دوم مرتبه وقف مطلق است و علامت او
ط است و وقف مطلق آنست که ابتدا از پس او احسن باشد از آنک
اسباب اتصال فائت بود سیوم مرتبه وقف جایز است
و علامت او ج است و وقف جایز آنست که هم دلیل
وصل باشد و هم وقف چهارم مرتبه وقف مجوز است
و علامت او ز است و وقف مجوز آن باشد که در و دلیل وصل
باشد و هم دلیل وقف اما دلیل وصل اولی و اظهر باشد پنجم
مرتبه مرخص است و علامت او ص است و وقف مرخص آنست که میان
دو کلام تعلق باشد از جهت لفظ اما که معنی هر یک مستقل
باشد و مفید بنفسه است با اگر نفس قاری گرفته میشود وقف کند
که رخصت است اما ق علامت قد قیل یعنی علماء وقوف نکرده
بنا ولی اینجا وقف کرده اند و اما ک علامت کذلک است
یعنی اگر دو کلمه باشد ثانی از وقف همچو اول باشد هم از جهت علامت
و هم از جهت دلیل بر آن کلمه ثانی علامت کذلک یعنی مثل کلمه اولست
این کلمه ثانیه ۞ والله اعلم بالصواب

روي عن ابي الليث الطبري يروي انه قال ان الامام
ابا جعفر المنصور قال لابي عمرو بن ابي عبيد اني احب ان
احفظ القرآن المجيد في سنة واريد ان تجزي القرآن
على عدد ايامها فقدر كل جزو من اجزاء ثلثين
باثني عشر فتلك ثلثمائة وستون جزوا لحفظ ال
قرآن في سنة وقد قسم هذا المصحف الشريف بهذا
وقيل ايضا ان المامون رضي الله عنه قال للكسائي
اريد ان اقطع القرآن في شهر بحيث ان اقرا في
كل صلاة جزوا منه فاقسم لي القرآن على عدد
صلوات شهر فعمد الكسائي الى اجزاء ثلثين فقسم
كل جزو منها بخمسة اجزاء فانقسم القرآن بماية وخمسون
جزوا فكان يقرا في صلاة جزوا فينقطع في كل شهر
ختمه وقد قسم هذا المصحف الشريف ايضا بهذه
القسمة وهو مقسوم ايضا باجزاء ستين
وعلامتها بحروف الجمل وقد تقدم جدول يعرف
منه حروف الجمل مفسرا بالعربية ولله الحمد
والمنة وصلواته على محمد وآله اجمعين

22

وجميع القرآن العظيم ماية واربع وعشرة سورة خمسة
وثمانون مكية وتسعة وعشرون مدنية وعدد آياته ستة الاف
ومائتان واربعة وثلثين للبصري وستة آلاف ومايتان وستة
وثلثون آية للكوفي وستة آلاف ومايتان وسبعة وعشرة اية للمدني
وفي عدد المكيين ستة آلاف ومايتان وتسعة عشرة آية وفي عدد
اهل الشام ستة آلاف ومايتان وست وعشرون آية وذكر عن بعض
العادين ويقال هو عبد العزيز بن عبد الله انه قال عدد آي القرآن
ستة آلاف ومايتان وست وخمسون آية ودر تفسير ... آورده
است که جمله قرآن صد وچهارده سوره است وشش هزار ودويست وچهار آيت
در مجموع هزار وسيصد قصص انبياست وهزار ودويست شرايط
اين ... است وهزار ودويست آية در وحدانيت خداى تعالى است
وهزار آية در شان سلاطين که با رعايا چگونه زندگانى کنند ودويست آية
در ... است ودويست آية در بيع وشرا است وصد آية در ارزاق
بندگان است وصد آية در توبه عاصيان است که چگونه توبه کنند وهفتاد
آية در شان غازيان است وپنجاه آية در شان حاجيان است وسيصد
ونود وچهار آية در زن خواستن است وزن گذاشتن ودعا کردن وارکة
آنچه بدين ماند وايضا عدد آيات قرآن مجيد نزديک اهل حجاز وائمة

وهو العدد الذي ... عند بعضهم

وهو العدد الذي رواه الكسائي عن حمزة رحمة الله عليهما اسنده الى علي ابن ابي طالب رضي الله تعالى عنه

ایشان بحمد الله وحسنه چنین آورده اند که تمامت قرآن شش هزار و[illegible]
وچهار آیه است ونزدیک اهل مکه شش هزار ودویست وده آیت است وآن
امیر المومنین علی کرم الله وجهه روایت کرده اند ومذهب اهل کوفه شش هزار
ودویست وسی وشش آیه است والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

عدد حروفه

ثلثمایة الف حرف وثلثة وعشرون الفا وخمسة وعشر حرفا وبعضهم
حروفها ثلثمایة الف حرف وعشرون الف حرف ومایتان واحد عشر حرفا والله اعلم

عدد کلماته

سبعة وسبعون الفا واربعمایة وتسعة وثلثون کلمة [illegible]
کلام القرآن سبع وسبعون الف کلمة واربعمایة وست وثلثون کلمة والله [illegible]

معرفة ما في القرآن من حروف المعجم

الالفات	ثمانية واربعون الفا	وثمانماية واثنان [illegible]
الباآت	احد عشرة الفا	واربع ماية وعشرون حرفا
التاآت	عشرة آلاف	ومایة وتسعة وتسعون حرفا
الثاآت	الف	ومایتان وست وتسعون حرفا
الجيمات	ثلثة آلاف	ومایتان وثلث وسبعون حرفا
الحاآت	ثلثة آلاف	وتسعماية وثلثة وتسعون حرفا

[illegible]	الفاسس [illegible]	[illegible] عشر حرفا
[illegible]	خمسة آلاف	[illegible] اثنان واربعون حرفا
[illegible]	اربعة آلاف	[illegible] وثلثة وتسعون حرفا
[illegible]	اثنى عشر الفا	[illegible] وثلثة وتسعون حرفا
[illegible]	الف	وخمساية وتسعون حرفا
[illegible]	[illegible] الفا	وخمساية وثمانماية واحد وتسعون حرفا
السينات	[illegible] الاف	ومايتان وثلثة وخمسون حرفا
الصادات	[illegible] الاف	واحد وثمانون حرفا
[illegible]دات	[illegible] الاف	ستماية وسبعة حرفا
[illegible]	[illegible]	مايتان واربعة وسبعون حرفا
[illegible]	[illegible]	واثنان واربعون حرفا
[illegible]	[illegible] آلاف	وعشرون حرفا
[illegible]	[illegible] الاف	ومايتان وثمانية حرفا
[illegible]	ثلثة آلاف	واربعماية وسبعة وسبعون حرفا
[illegible]	ستة آلاف	وثمانماية وثلثة عشر حرفا
[illegible]	عشرة آلاف	وثلثماية واربعة وخمسون حرفا
[illegible]	[illegible] الفا	وخمساية واثنان وعشرون حرفا

الميمات	ستة وعشرون الفا	ومائة وخمس وثلثون حرفا
النونات	ستة وعشرون الفا	وثمانمائة وخمسة وثلثون حرفا
الواوات	خمسة وعشرون الفا	وخمسمائة وستة وثلثون حرفا
الياآت	تسعة وعشرون الفا	وسبعون حرفا
اللامات	اربعة واربعون الفا	وسبعة واربعون حرفا
الباآت	خمس وعشرون الفا	وتسعمائة وتسعة عشر حرفا

عدد سجدة القرآن

اربع عشر سجدة سبعة منها فريضة في الرعد وفي النحل وفي بني اسرائيل وفي الحج وفي الفرقان وفي الم تنزيل وفي حم فصلت وثلثة منها واجبة في الاعراف وفي مريم وفي ص والاربعة منها سنة في النجم وفي اذا السماء انشقت وفي اقرأ باسم ربك وفي النمل جمع در بيت آورده شد فوق

بيت

فرض او در رعد ونحل وسوره سبحان بود ٭ حج وفرقان والم ديگر حاء وميم
واجب در سوره اعراف ومريم صاد خوان ٭ نجم وانشقت واقرأ سنت از ابن حليم

يلوح الخط في القرطاس دهرا ٭ وكاتبه رميم في التراب
نوشته بماند بخط غريب ٭ من نيستم در گردش روزگار ٭ عاقبت ...

وعلى سقوط الرواية من التغابن وهي خمس وثمانون سورة ما نزل
بالمدينة قال علي بن الحسين واول ما نزل بالمدينة سورة البقرة ثم
الانفال الا قوله يا ايها النبي حسبك الله ثم آل عمران ثم الاحزاب ثم الممتحنة
ثم سورة النساء ثم اذا زلزلت ثم الحديد ثم سورة محمد صلى الله عليه وسلم
ثم الرعد ثم سورة الرحمن جل جلاله ثم هل اتى ثم الطلاق ثم لم يكن
ثم الحشر ثم اذا جاء نصر الله ثم النور ثم الحج غير قوله وما ارسلنا
من رسول الا الى قوله عقيم ثم المنافقون غير قوله ليخرجن الاعز منها الاذل
فانها نزلت بالمثلث ثم المجادلة ثم الحجرات ثم التحريم ثم الصف
ثم الجمعة ثم التغابن ثم الفتح ثم التوبة ثم المائدة قال ومنهم من يقدم
المائدة على التوبة وقرأها النبي عليه السلام في خطبة يوم حجة الوداع
وقال يا ايها الناس ان آخر القرآن نزولا سورة المائدة فاحلوا
حلالها وحرموا حرامها فهذا ترتيب ما نزل بالمدينة واختلفوا
في ويل للمطففين فقال ابن عباس هي مدنية وقال عطا آخر ما نزل
بمكة وقال قتادة المزمل مدنية وقال الباقون مكية فجميع ما نزل
خمس وثمانون سورة وجميع ما نزل بالمدينة تسع وعشرون
سورة على اختلاف الروايات بهذا الترتيب
والله اعلم بالصواب

باب من السور في عددها تسع وثلثون اولها
سورة يوسف عليه السلام والحجر والنحل والفرقان
والاحزاب والفتح والحجرات وقاف والذاريات والقمر
والحشر والامتحان والصف والجمعة والمنافقون والتغابن
والتحريم والقلم والانسان والمرسلات والانفطار
والمطففين والبروج والاعلى والغاشية والبلد والصدق
والضحى والانشراح والتين والعاديات والتكاثر
والهمزة والفيل والكوثر والكافرون والنصر وتبت والفلق

تمت بعون الله تعالى وحسن توفيقه